

NASZ TYGODNIK

DODATEK Nr 46 do Nr 256(362) "KU WOLNEJ POLSCE"

25 PAŹDZIERNIK 1941r

OBY NAUKA NIE POSZŁA W LAS

Polska i Czechosłowacja odzyskały wolność w wyniku pierwszej wojny światowej. Nauki z dziejów płynące, rzeczywistość geograficzna oraz wzajemny interes polityczny nakazywałyby, zdawało się, obu państwom jak najściślejszą współpracę. Nie było jej przecież między pierwszą a drugą wojną światową.

Dlaczego?

Zarówno Polacy jak i Czesi muszą sobie na to pytanie szczerze odpowiedzieć; albowiem bez szczerości niema zaufania, a bez zaufania trudno organizować współpracę. I Polacy, i Czesi pragną by znane powiedzenie Masaryka, że "jak niema wolnej Czechosłowacji bez wolnej Polski - tak niema wolnej Polski bez wolnej Czechosłowacji", stało się po tej wojnie żywą prawdą. Razem więc musimy się uderzyć w piersi i przyznać do błędów przeszłości; co nam przyjdzie tem łatwiej, że myliliśmy się po obu stronach wspólnej granicy.

Zapewne, jeśli w zaraniu drugiej niepodległości nie było między Polakami a Czechami pełnego zaufania, składały się na to wiele przyczyn. Czasu naszej pierwszej niepodległości raczej stanu obu narodów nie zawsze były identyczne. Rozwój historyczny nie ukształtował jednolicie ani psychologii Polaków i Czechów, ani ich struktury społecznej. Wspomnienia z Wiednia, gdzie przedstawiciele austriackiego zaboru współpracowali z Habsburgami, podczas gdy ogromna większość narodu czeskiego była z nimi w walce, nie przyczyniały się do utrwalenia między nami atmosfery serdeczności. Ideę solidarności słowiańskiej mroził wreszcie w Polsce wiatr rosyjskiego panslawizmu, kiedy w Czechach jego powiew był uznawany raczej za odżywczy. Oto w paru zdaniach balast nastrojów i wspomnień z jakim polscy i czescy mężowie stanu przystępowali w Paryżu, w latach 1917-1918, do opracowania podstaw współpracy obu

narodów, których druga niepodległość była bliska.

x

Dwudziestolecie stosunków polsko-czechosłowackich można podzielić na trzy okresy:

- w pierwszym chciała współpracy Polska, ale jej inicjatywa padała w Pradze na grunt obojętny;

- w drugim żadna ze stron nie występowała ze szczerą inicjatywą pogłębienia wzajemnych stosunków;

- w trzecim chciała współpracy Czechosłowacja, ale spotykała się z obojętnością urzędowej Warszawy.

Okres pierwszy trwa do maja 1926r. Zaczyna się bardzo dramatycznie, bo zbrojną napaścią Czechów na Cieszyn. Zapomnieliśmy im krew przelaną, zapomnieliśmy targu dobitego w Spa w chwili gdy walczyliśmy rozpaczliwie z bolszewicką nawałą. Już w r. 1921 Konstanty Skirmunt występuje z inicjatywą współpracy politycznej z Czechosłowacją. W r. 1923 Marjan Seyda idzie dalej i przewidująco proponuje przebudowę Małej Ententy na czwórprzymierze, któreby było sojuszem gwarantującym wszystkie granice wszystkim partnerom. W r. 1925, w roku układów locarneskich, tak niefortunnych dla wschodnich sąsiadów Niemiec, Aleksander Skrzyński gotów jest zawrzeć z Czechosłowacją pakt gwarancyjny, który redukuje się do paktu concyljacji i arbitażu. Wszystkie trzy inicjatywy dyplomatyczne Warszawy spotykają się z niepowodzeniem z tej prostej przyczyny, że decydujące czynniki w Pradze nie widzą, jaki interes mogłaby mieć Czechosłowacja w ścisłym wiązaniu się z Polską zagrożoną przez Niemcy i Związek sowiecki, podczas gdy Czechosłowacja utrzymuje przecież z obu mocarstwami jak najlepsze stosunki.

Jeśli Czechosłowacja nie widziała wówczas swego interesu w współpracy z Polską, dużą winę ponosi za to również dyplomacja francuska. Wpływy

francuskie w Warszawie i w Pradze były ogromne. Miała Francja układy polityczne i z Polską (1921) i z Czechosłowacją (1924). W urzędowych enuncjacjach nie nazywane we Francji tych układów sojuszami i bardzo dbano o to, by nie precyzować zbyt w sposób wzajemnych zobowiązań, albowiem Quai d'Orsay prowadziło jednocześnie politykę pojednania z Niemcami. Gdyby Francja tego pragnęła - doszłoby na pewno do sojuszu polsko-czechosłowackiego, ale wówczas trzeba by było naprawdę sprzymierzyć z "alliés de revers". Niechęć Francji do wiązania swego losu z losem Polski i Czechosłowacji nie usprawiedliwia atoli lekko-myślności, z jaką oba narody słowiańskie traktowały swoje wzajemne interesy.

Okres drugi w stosunkach polsko-czechosłowackich rozpoczyna się majowym zamachem stanu w Polsce i kończy dojściem do władzy Hitlera w Niemczech. Gdy w poprzednim okresie na polską politykę zagraniczną wywierały poważny wpływ dwa wybitnie czechosłowackie obozy polityczne, - Stronnictwo Narodowe i Stronnictwo Ludowe, - w okresie drugim kieruje tą polityką wyłącznie Piłsudski. Marszałek Czechów nie lubił, za wojskowego partnera ich uważać nie chciał, żądził się natomiast, że uda mu się stworzyć przymierze polsko-węgiersko-rumuńskie. O współpracę polsko-czechosłowacką nikt się w tym okresie nie troszczył, i tak mija znów lat siedem - lat, w ciągu których Niemcy i Rosja dźwigają się z niemocy, w jaką je wepchnęły klęski wojskowe i rewolucje.

Zdobycie władzy przez Hitlera znaczący początek szybkiego dozbrojenia Rzeszy oraz wejście jej na drogę rewizyj terytorjalnych przy użyciu siły. Wśród odpowiedzialnych mężów stanu tylko Piłsudski wyciąga należyty wniosek z tej rzeczywistości i występuje z inicjatywą prewencyjnych kroków wojskowych. Londyn i Paryż sugestję tę odrzucają. Piłsudski dokonywa wówczas próby sił na Westerplatte, dając Zachodowi do zrozumienia, że w Gdańsku byłoby bardzo łatwo wszcząć z Niemcami wojnę "legalną", ale i ten "coup de sonde" spotyka się nad Tamizą i nad Sekwaną z przyjęciem lodowatym. W okresie włosko-brytyjskiej inicjatywy paktu czterech nawiązuje się ściślejsza polsko-czechosłowacka gra dyplomatyczna, ale nie wychodzi ona poza ramy epizodu. Jesienią 1933 r. po wystąpieniu Niemiec z Ligi i dwu rozmowach ambasadora Francji - Ponceta z Hitlerem, Piłsudski dochodzi do przekonania, że wielkie demokracje europejskie pójdą na drogę "zjednya-

nia" Trzeciej Rzeszy cudzym kosztem, godzi się zatem na polsko-niemiecki pakt nieagresji. W koncepcji Hitlera ów pakt miał wciągnąć Polskę w orbitę wpływów niemieckich, izolować ją całkowicie od Zachodu oraz pchnąć w wojnę ze Związkiem sowieckim. Piłsudski, który pakt nieagresji z Niemcami poprzedził analogicznym paktem ze Związkiem sowieckim, starał się tylko wygrać na czasie; liczył, że Polska z pewną swobodą ruchów będzie mogła czekać na nieunikniony konflikt, który rozpali się między Niemcami a Zachodem spowodu zbrojeń, Nadrenji, Austrii czy Czechosłowacji. Zajawszy takie stanowisko taktyczne, urzędowa polska polityka zagraniczna głucha była na inicjatywy zbliżenia i współpracy, z jakimi występowała teraz Praga.

Taki był stan stosunków polsko-czechosłowackich w przededniu monarchijskiego dramatu. Przed rządem i armją Czechosłowacji stanęła alternatywa: bić się lub kapitulować. Armja gotowa była walczyć, domagała się jednak od rządu by jej zapewnił interwencję przynajmniej jednego wielkiego sojusznika. Ponieważ dyplomacja czechosłowacka była zdania, że pomimo istniejących paktów wzajemnej pomocy nie ruszy się ani Francja, ani Związek sowiecki - rząd praski zdecydował się na kapitulację. Gdyby wybrał drogę walki, w żadnej kombinacji polskie siły zbrojne nie wystąpiłyby przeciwko czechosłowackim. Przeciwnie: gdyby Francja była gotowa dotrzymać słowa danego Czechosłowacji - armja polska poszłaby przeciw Niemcom. Gdy latem 1938 r. ambasador Noël zapytał raz ministra Becka co zrobi Polska na wypadek uderzenia Niemiec na Czechosłowację, padła odpowiedź: "To samo co Francja w pięć minut później"... Ponieważ zachodnie demokracje poświęciły swą czechosłowacką siostrzycę na ołtarzu "appeasementu" rząd polski uznał, że przyszedł czas na odebranie Cieszyna. Metody, jakich użyto, oraz okoliczności, jakie towarzyszyły tej restytucji, były tego rodzaju, że Polak nie może wspomnieć tego epizodu bez uczucia wstydu.

x

Paul Schmidt, szef gabinetu Ribbentropa, odważył się w r. 1938 powiedzieć do mnie - Polaka i Słowianina - że Czesi są "ein Lakaienvolk", który za ćwierć wieku wogóle przestanie istnieć. Zapewne w rok później ten sam "dyplomata", rozmawiając z kim innym, w podobny sposób mówił o narodzie polskim. Nie ulega wątpliwości, że całkowita germanizacja rodzimych

ziem czeskich i polskich była i jest celem polityki Hitlera.

Wierzymy w zwycięstwo - jest to przede wszystkim zagadnienie produkcji, a więc zagadnienie czasu, - ale nie mamy jeszcze jasnej wizji Europy po Hitlerze. Oczywiście, nasuwają się tu pytania, na które nawet zgodny dwugłos polsko-czeski nie jest w stanie odpowiedzieć. Ale byt naszych obu

narodów w znacznym stopniu zależy od tego czy po tej wojnie zdobędziemy się na wspólną politykę zagraniczną, na sojusz wojskowy i na ścisłą współpracę gospodarczą. Rozpamiętajmy doświadczenia minionego dwudziestolecia. Oby nauka nie poszła w las!

Kazimierz Smogorzewski
(W.P.)

K Ł U S O W N I K I S A K Ł A K

(Ciąg dalszy).

Leciąły tak myśli Sakłaka, ale leciał i czas. Naraz - coś, jakby szum motoru.

Ocknął się.

Nasłuchiwał.

Tak! Leci!

Spojrzał w stronę leśniczego.

Ani znaku z niego.

Czyżby nie przyszedł...?

Nie, nie ma go! Naprawdę.

A tu - leci. Ptaszysko wielgachne, straszne. Coraz bliżej i bliżej. Skręcił nad las. Leci na niego. Szum, huk! Widzi człowieka. Nie, dwóch. Widzi cel wyraźnie, coraz wyraźniej.

Rany Boskie! Kokłociński! Nie ma go. A tu - uciekają. Chwila a uciekna. Boże! Jezusiecku! Jakże to

Desperacja się go chyta.

Tak, nie może być!

Coś w nim zakłamało. Zatargało.

Błysk w oczach i po chwili - błysk dubeltówki.

Od huku własnej strzelby, od tego co się stało, mało nie zleciał.

Otumaniał.

Jak to się stało. Przecie nie chciał do nich strzelać. Nie poto przyszedł. To Kokłociński. Ach ten leśniczy! Porwała go złość. Duchem zsunął się z drzewa i skoczył na równe nogi.

- Czyś ty oszalał, Grzegorz? - jak grom spadły na niego słowa Kokłocińskiego.

Z płonącym wzrokiem spojrzał nań a potem wbił wzrok w ziemię i milczał.

A tu Kokłociński walił w niego słowami, jak cepem po klepisku.

- A czyś ty się zastanowił, co robisz? Ty z dubeltówki walisz śrucinami? Myślisz, że Niemcy tacy głupi i nie spostrzegą. A jeśliś nie trafił?

- To nie może być! - warczał twarzą do leśniczemu. I teraz dopiero spostrzegł zakłamaną jego szczękę od nieśczęśliwego strzału.

- A jeśli który z nich żyje albo przed śmiercią zrobił zeznania, to co wtedy? Uciekaj! Uchodź stąd jak najprychlej! I gdzie do kogo pójde? -

zamanotał złamanym już głosem.

- Chodź! Dam ci list i trochę grosza. Pojedziesz i będziesz bezpieczny. A ja tu spenetruję, jak i co. Jak się uciszy i będzie dobrze, to wrócisz i ... i... weźmę cię na służbę, jeśli nie masz nic lepszego do roboty.

- Jakto? To pan by mnie wziął? do służby?

- A czegożby nie?

I jakimś innym głosem jał mówić niby do siebie, niby do Sakłaka.

- Myślałem wiele, wiele o tym nieśczęściu. I wydumałem sobie, żeś nie chciał mnie zabić. No, bo i zaco? Więc ci przebażyłem. I dla tego rodzinie twej, jak mogłem, pomagałem. Odsiedziałeś, odcierpiałeś i kwita. Po prawdzie, to było za ostre. Dziecięć lat. Maryjo Święta! Po sprawiedliwości, to należało się rok, no, dwa za kłusownictwo i za nieumyślne uszkodzenie ciała. No bo popatrz, jakieś mnie urządził.

Sakłak spuścił wzrok. Było mu ni-jak. Tak, baba mu trajkotała o jakiejs tam pomocy leśniczego, ale myślał se

że bał się go i dlatego przyświadczał babie i dzieckom.

Naraz przystanął. Zatrzymał się i leśniczy.

- A pan? co pan zrobi ze sobą?

- Ja? A cóż mnie to wszystko obchodzi? Ja się do niczego nie mieszam.

- Jakto? rozumował Sakłak.-Udaje? Czy... czy ma go za głupka? A może... Ach! tak - przypomniał sobie słowa komunisty tego: "Taki pan, taki burżuj, to od wszystkiego się wypiera a skrupi się na głupim chłopie czy robotniku". Tak to i prawda! Pewnikiem.

Ruszyli w stronę leśniczówki.

W Sakłaku gotowało się. Nie rozumiał. Był jak nieporadne dziecko. Iść - czy zawrócić?

- Ale skądci to, mój drogi, strzeliło do głowy - przerwał myśli Sakłaka łagodny głos leśniczego - walić do lotników z drzewa? -

- Jakto skąd? - ze zdumieniem zwrócił się Sakłak do niego.

- No tak, skąd?

Sakłak aż przystanął. Patrzył w leśniczego i wahał się, czy powiedzieć, że wie, wszystko wie, czy zmilczeć?

- To... tak... samo przyszło - wycedził po chwili.

- Przemyślnyś - rzekł z uznaniem leśniczy. Widać i z tego, żeś umiał tak dobrze ukryć swoją fuzję. A szukali. Szczególnie ten Brzuścik, parszywiec, plugawiec. Strzeż się go, unikaj, bo to Judasz. Zwąchał się z Niem-

cami i używa teraz. Ale to do czasu, do czasu tylko. Jak będzie Polska ...

- To będzie Polska? szczerze zapytał.

- A jakżeś myślał? Będzie. I to większa, lepsza, szczęśliwsza. Ale nie pora o tym mówić i - niebezpiecznie.

Spora cma ich otaczała. Przed leśniczówką Kokłociński zatrzymał Sakłaka, "aby nikt się niczego nie domyślał" i wszedł do środka.

Sakłak zaniepokoił się długą nieobecnością leśniczego. I zaraz zrodziło się w nim podejrzenie.

- A może on tam coś przemyśla złego. Unieję telefon. Boże!

Od leśniczówki oderwał się cień.

Sakłak miał się na baczności. Ścisnął dubeltówkę.

- Sakłak! - usłyszał głos leśniczego. Zabawiłem nieco czasu, ale musiałem list pisać, by cię jak swego przyjęli i dopomogli. Bo niewiadomo, co, gdzie i jak. Masz tu list do pani Szcarnickiej, tuż pod Radomiem. Pytaj o folwark Michałów. Gdyby co, to szukasz pracy. Rozumiesz?

Pary nie puszczaj z gęby. Z nikim nie wdawaj się w rozmowę. Idź! I to zaraz. A tu masz dwie stówki na drogę, no i z Bogiem!

Sakłak stał oszupiały. Nic nie rozumiał a właściwie nie wiele. Jedno tylko wracało do głowy: stówki. Dwie stówki. Tyla pieniędzy. I za co? I to dał człowiek, którego przysięgał zabić. (C.d.n.)

ZŁOTE MYSLI BOLESŁAWA PRUSA .

- Urodzenie jest najmniejszą zasługą tych, którzy się rodzą.

(Lalka).

- Śmierć nie rzuca się na odważnych; staje tylko naprzeciw nich, jak zły pies i patrzy zielonymi oczyma: czy nie zmrużą powieki?

(Lalka).

- Na szczyty gór wchodzi się nad przepaściami.

(Faraon).

R O Ż N I E

REHABILITACJA KRÓLA LEOPOLDA

W połowie czerwca zakończył się proces o obrazę czci, wytoczony przed sądem królewskim w Londynie przez admirała Sir Rogera Keyesa przeciwko wydawcom "Daily Mirror". Keyes był przydzielony do osoby Leopolda belgijskiego w chwili napadu wojsk niemieckich na Belgię dn. 10 maja ub.r.

"Daily Mirror", zarzucając królowi zdradę spowodowaną kapitulacją, obarczyło współwiną Keyesa, który swojego czasu po powrocie do Anglii domagał się odroczenia wszelkiego sądu o decyzji króla Belgów do chwili uzyskania dokumentów w tej sprawie. Po tej linii poszło oświadczenie premiera

Churchilla w Izbie Gmin.

W wyniku przewodu sądowego wydawcy "Daily Mirror" nie tylko przeprosili admirała Keyesa, lecz również złożyli publiczne oświadczenie, że byli wprowadzeni w błąd i że na królu Belgów nie może ciążyć jakikolwiek zarzut spowodowany kapitulacją armii belgijskiej.

Fakty historyczne, ustalone przez sąd, wyglądają jak następuje.

Król Leopold w chwili inwazji Belgji oddał siebie i swoją armię pod rozkazy naczelnego dowództwa francuskiego i w ciągu całej kampanii spełniał ściśle rozkazy tego dowództwa. Dn. 20 maja armia brytyjska i północna armia francuska otrzymały rozkaz przygotowania się do przebiecia się w kierunku południowo-zachodnim w celu odzyskania kontaktu z głównymi siłami francuskimi; stało się wówczas jasne, że w razie niepowodzenia, grozi zerwanie kontaktu pomiędzy armią brytyjską a belgijską.

Admirał Keyes zawiadomiał króla Belgów o rozkazie i skolem otrzymał od niego polecenie zawiadomienie rządu brytyjskiego, że armia belgijska nie rozporządza ani czołgami ani samolotami, ponieważ jej przeznaczenie było wyłącznie obronne. Król uważał, że nie ma prawa narażania armii brytyjskiej na ponieszenie zbyt wielkiego ryzyka w celu utrzymania kontaktu z armią belgijską, i dlatego prosił o niepozostawienie rządowi brytyjskiemu najmniejszych wątpliwości, iż na wypadek wbitcia klinu pomiędzy obydwie armie, kapitulacja armii belgijskiej byłaby nieunikniona.

Na żądanie naczelnego dowództwa francuskiego armia belgijska została dn. 23 maja wycofana z silnie przygotowanej pozycji nad Skaldą na daleko słabszą i dłuższą linię wzdłuż rzeki Lys, w celu umożliwienia armii brytyjskiej wycofania się poza obronną linię graniczną, którą zajmowała przez ca-

PRUSY WSCHODNIE DLA POLSKI

W znanym miesięczniku "The Nineteenth Century and After" redaktor tego pisma opowiedział się m. i. za przyznaniem Polsce Prus Wschodnich i Gdańska. Ostatnio w podobnym sensie wypowiada się pułk. T. H. Minshall w książce p. t. "What to do with Germany" wydanej w maju r. b. Autor pisze: "Należy rozwiązać ów bardzo trudny problem "wyspowej fortecy Prus Wschodnich... Na terytorium tym i w Gdańsku znajduje się około 2 milionów Niemców. Czołowi pisarze polscy proponują repatriację tych wschodnio-pruskich Niemców do Rzeszy (jak Niemców z prowincji bałtyckich) łącznie z wy-

łą zimę. Wieczorem dnia 26 maja wobec zagrożenia linii belgijskiej, król wycofał 60-ą dywizję francuską na wozach belgijskich poza Iserę, gdzie przygotowane pozycje bronione szerokim pasem wodnym.

Dn. 27 maja, po czterech dniach bezustannych walk, armia belgijskiej zabrakło żywności i amunicji, przyczem była ona bezustannie atakowana przez 8 dywizyj niemieckich, w tej liczbie kilka pancernych, oraz przez chmary nisko latających bombowców.

Dn. 27 maja rano król prosił admirała o poinformowanie władz brytyjskich, że kapitulacja wydaje mu się nieunikniona. To samo podał do wiadomości naczelnego dowództwa francuskiego.

Pod wieczór tego dnia wojskom niemieckim udało się wbić silny klin pomiędzy armie belgijską i brytyjską. Wcałystkie drogi, wieś i masteczka w tej małej części Belgji, pozostające jeszcze we władaniu belgijskiem, przepędzone były wiodącą ludnością cywilną, którą Niemcy bezustannie masakrowali karabinami maszynowymi z samolotów i trawcami bombami.

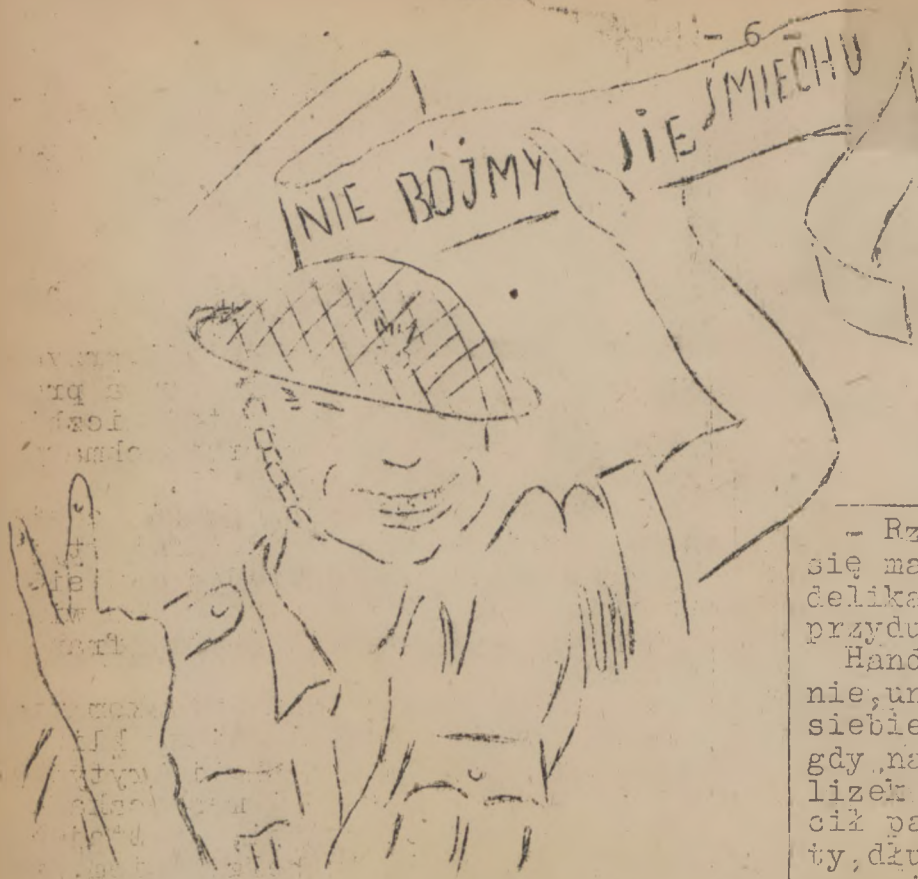
W takiej sytuacji król Leopold dn. 27 maja o godz. 17 zawiadomił władze brytyjskie i francuskie, że zamierza o północy tego dnia zwrócić się do nieprzyjaciela o zapieszenie brońi celon uniknięcia dalszego mordowania bezbronnych obywateli belgijskich. Ta wiadomość dotarła zawczasu do Londynu i Paryża, natomiast nie dotarła do dowództw armii sprzymierzonych wskutek całkowitego przerwania wszelkich środków komunikacyjnych.

Król Leopold jako żołnierz podzielił los obywateli swego kraju, wiedząc że rząd jego zgodnie z wola narodu prowadzić będzie nadal walkę poza granicami państwa.

Adam Römer
(W.P.)

mianą na Polaków mieszkających obecnie w Niemczech. Trudności i koszty byłyby wielkie. Doszłoby również do wielkiego hałasu w Niemczech i kłopotów dla ludności. W każdym razie sprawa jest godna rozważenia, jeśli w rezultacie miało dojść do uregulowania oświeczonej kwestii stosunków polsko-niemieckich. Utrata Prus Wschodnich byłaby skromną kompensatą za torturowanie Polski pod rządami gen. gubernatora Franka i za zrujnowanie przemysłu polskiego.

(W.P.)

WĄŻ W POCIĄGU

W zatłoczonym przedziale trzeciej klasy pociągu, idącego w stronę Tłuszcza, siedziało dostojne towarzystwo złożone z kilkunastu panów z rozłożystymi brodami, odziane jednolicie w długie czarne anglety. Ożywiona rozmowa dotyczyła najwidoczniej spraw handlowych, gdyż co pewien czas jeden z biorących udział w dyskusji udawał niaż coś innym spomocą skomplikowanych wyliczeń ołówkiem na odwrocie biletu kolejowego.

Nagle czarno ubrani handlowcy przerwali konferencję matematyczną i z uwagą przysłuchiwać się poczęli rozmowie prowadzonej przez jakichś dwóch panów w strojach letniskowych. Jeden z letników mówił:

- Faktycznie w takim naprzykład Kłębowie masz pan węży, żmij, jaszczurek i innych gadów do cholery i trochę. W zeszłym tygodniu podobnież wąż żył w lesie ugryzł, to chociaż przyleciał zaraz do doktora do Tłuszcza, nie nie pomogło. Puchł, puchł i pod wieczór zakitował.

- Bo dochtór nie umiał go leczyć. W takim wypadku trzeba tylko dać choremu wypić butelkę wódki i na drugi dzień przyjdzie do siebie.

- A ja panu powiem, że dochtór nie frajer. Żydzi do wódki nie zwyczajne. Mogłoby mu nie pomóc, a jeszczeby białej gorączki dostał i całe urządzenie z szafą i nożami i ceratową kana pą w drebiany doktorowi porozbijał.

- I to racja. Ale powiedz mnie pan

co to jest, że żmije po największej części na staroza-konnych się rzucają?

- Bo czostku nie lubią, w oczy ich szczypie.

- To tak jak człowieka.

- Wiadomo, gad także samo, stworzenie i nie ma życzenia bez danej racji łzami się zalewać.

- W taki sposób i do kolei za tem zapachem żmija czyli też wąż może się czasem wślizgnąć?

- Rzecz naturalna. Dlatego tyż jak się ma usiąść, zawsze ławkę trzeba delikatnie obejrzeć, żeby gada nie przydusić, bo może być krewa.

Handlowcy poruszyli się niespokojnie, unieśli się nieco, obejrzeliby za siebie i już mieli usiąść spowrotem, gdy nagle na górnej półce wśród walizek coś się zakotłowało. Zaszleścił papier i szaro-stalowy sprężysty, długi, śliski, wijący się kształt przeciął powietrze, spadając wprost na szyję jednemu z brodatych pasażerów.

Kupiec zbladł jak chusta, schował głowę w ramiona, potem nagle wynurzył szyję jak tylko mógł najdłużej, zerwał się z ławki i machając rękami począł skakać nerwowo po całym przedziale. Przypominał do złudzenia wschodnią tancerkę z węzem. Ale nie wywołał zachwyty wśród współwyznawców, którzy z okrzykami trwogi,

nakrywali głowy połami haweloków. Nie stracił przytomności tylko jeden z letników. Skoczył na kupca występującego w charakterze egzotycznej bajadery, zerwał mu z szyi węża, zawinął w papier, owiązał sznurkiem i zawołał z pasją:

- Teraz już mnie draniu nie prysnie! Patrz pan od Łomianek go wiozę w papierze i taki jeszcze wesoły.

- A kto to jest?

- Węgorski cholera. Prezent od teścia dla żony.

Tu dwaj letnicy uśmieśli się serdecznie i chcieli zmienić temat rozmowy, kiedy zaprotestowali przeciwko temu przerażeni kupcy, zapowiadając na stacji interwencję policjanta.

Jakoż po zatrzymaniu się pociągu, do przedziału wkroczył policjant, celem spisania protokołu za nielegalny przewóz kolejami dzikich zwierząt. Wysłuchawszy jednak opowiadania pasażera o teściu rybaku i obejrzawszy węgiersza odmówił interwencji.

Kupcy zapowiedzieli skargę do samego ministra!

(St. Wiechecki)

- 6 -
 NIE BOJMY SIĘ ŚMIECHU

co to jest, że żmije po największej części na starozaconych się rzucają?

- Bo czostku nie lubią, w oczy ich szczypie.

- To tak jak człowieka.

- Wiadomo, gad także samo, stworzenie i nie ma życzenia bez danej racji łzami się zalewać.

- W taki sposób i do kolei za tem zapachem żmija czyli też wąż może się czasem wślizgnąć?

- Rzecz naturalna. Dlatego też jak się ma usiąść, zawsze ławkę trzeba delikatnie obejrzeć, żeby gada nie poruszyło to może być krewa.

poruszyli się niespokojnie, obejrżeli za siebie i mieli usiąść spowrotem, a górnej półce wśród wadzię zakotłowało. Zaszleścił szaro-stalowy sprężysty dyski, wijący się kształt wietrze, spadając wprost dnemu z brodatych pasażerów.

ładł jak chusta, schował łona, potem nagle wynurzył jak tylko mógł najdłużej, z ławki i machając rękami kakać nerwowo po całym wagonie.

Przypominał do złudzenia tancerkę z wężem. Ale w chwili zachwyty wśród współwycierzy z okrzykami trwogi, wycierzy głowy połami hawelotracił przytomności tylko wycierzy ników. Skoczył na kupca i wycierzy go w charakterze egzotycznej adery, zerwał mu z szyi wycierzy węża, zawinał w papier, owiązał sznurkiem i zawołał z pasją:

- Teraz już mnie draniu nie przyspiesz! Patrz pan od Łomianek go wiozę w papierze i taki jeszcze wesóły.

- A kto to jest?

- Węgorz cholera. Prezent od teścia dla żony.

Tu dwaj letnicy uśmieśli się serdecznie i chcieli zmienić temat rozmowy, kiedy zaprotestowali przeciwko temu przerażeni kupcy, zapowiadając na stacji interwencję policjanta.

Jakoż po zatrzymaniu się pociągu, do przedziału wkroczył policjant, celem spisania protokołu za nielegalny przewóz kolejami dzikich zwierząt. Wysłuchawszy jednak opowiadania pasażera o teściu rybaku i obejrzawszy węgorza odmówił interwencji.

Kupcy zapowiedzieli skargę do samego ministra!

(St. Wiechecki)

WĄŻ W POCIĄGU

W zatłoczonym przedziale klasy pociągu, idącego w stronę Łomianek, siedziało dostojne trio złożone z kilkunastu panów w szarych brodach, odziane w długie czarne anglety. Rozmowa dotyczyła najwidoczniej handlowych, gdyż co pewien czas biorących udział w dyskusji niało coś innym spomocą słownych wyliczeń ołówkiem na biletu kolejowego.

Nagle czarno ubrani handlarze przerwali konferencję matematyczną z uwagą przysłuchiwać się poczęli rozmowie prowadzonej przez jakichś dwóch panów w strojach letniskowych. Jeden z letników mówił:

- Faktycznie w takim naprzykład Kłębowie masz pan węży, żmij, jaszczurek i innych gadów do cholery i trochę. W zeszłym tygodniu podobnie wąż żyda w lesie ugryzł, to chociaż przyleciał zaraz do doktora do Tłuszcza, nic nie pomogło. Puchł, puchł i pod wieczór zakitował.

- Bo dochtór nie umiał go leczyć. W takim wypadku trzeba tylko dać choremu wypić butelkę wódki i na drugi dzień przyjdzie do siebie.

- A ja panu powiem, że dochtór nie frajer. Żydzi do wódki nie zwyczajnie. Mogłoby mu nie pomóc, a jeszczeby białej gorączki dostał i całe urządzenie z szafą i nożami i ceratową kana pą w drebiazgi doktorowi porozbijał.

- I to racja. Ale powiedz mnie pan